

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. XVIII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

impudicè, licet tolerabiliter, in stupro dam-
nabiliter, in adulterio damnabiliùs, in
incestu dumnabilissimè.

VNDE DICTI NATURA-
les, Spuriij, Vulgo concepti,
Nothi, Bastardi.

- 1 *Illegitimi non dicuntur naturales.*
- 2 *Naturales pro iustis filijs.*
- 3 *Spuriij etymologia. & num. 5.*
- 4 *Spurius apud veteres loco prænominis.*
- 6 *Nothus qui, & an idem cum Spurio.*
- 7 *Vnde dicti Nothi.*
- 8 *Bastardi unde.*

C A P. XVIII.

Naturalium nomen inde di-
ctum suprà tradidimus,
quòd filij hi à sola natura
geniti sint, à Iure nec rece-
pti, nec reiecti. a Cæteri-
nim qui ex alijs illegitimis

a c. fi. 32. q. 4.
l. 3. de concu.

congressibus oriuntur, cùm sola cõcupi-
scentia, atq; libidine in lucè prodeant, di-
gni non fuerūt, qui à natura denominarè-
tur, quum suæ procreationi communem
nò habuissent. Verbum quidè ipsum, v-
ti Iuriscòsultis nostris quàm maximè in
vfu,

b §. fin. Auth.
qui. mod. nat.
effi. sui.

usu, ita apud bonos & latinos auctores
 alio potius sensu usurpatum, videlicet pro
 2 naturali & legitimo simul. Cic. Philip. 3.
 Cuius naturalis pater, si vita suppedita-
 set, consul factus esset. Sueton in Tybe-
 rio. Filiorum neque naturalem Drusum,
 neque adoptivum Germanicum patria
 charitate dilexit. Sic & apud Quintil. &
 alios, quo modo & nostri elegantissime
 3 quandoq; vsi sunt. a Spurius verò sic di-
 ctos Modestinus tradidit, *παρὰ τὴν σπο-*
ρὰν, hoc est à satione, b quam notatione
 & Imperator ipse secutus est, c quæ ta-
 men cum nimis fortasse generalis videre-
 tur, quippe quæ & legitimis etiam recte
 posset conuenire, Idcirco multi existima-
 runt, *σποράδην* legendum esse, id est, spar-
 sim conceptos, & ex collectio semine e-
 ditos, vnde & Sporades Insulæ dictæ,
 quod in Institutionibus suis animaduer-
 tit Theophilus. & secuti sunt recentio-
 res. Aliter tamen huius verbi origo à Plu-
 tarcho grauissimo & locupletissimo au-
 thore relata est: tradidit enim is in Proble-
 ma. prænomena apud Romanos primis
 tantum literis notari solita, vna, duabus,
 aut tribus, vt T. Titum. GN. Gneum.
 Ser. Seruium. C. Caium, eodemq; modo
 Sp. Spurium. quod prænomen erat, de-
 signasse, vsos tunc etiam eos, qui sine pa-
 tre

a l. i. in prin.
 de bon. poss.
 cont. tab.
 & Instit. de
 nup. §. sed ho-
 dic.
 b l. vulgo, de
 sta. hom.
 c §. si aduer-
 sus. Instit. de
 nupt.

tre eſſent, qui Græcè *παῖτε* ges dicuntur,
 de quibus nos agimus, quia patrem certū
 non norunt, aut etiam orbatos parente,
 diſiunctis literis S.P. ſignificare, id eſt, ſine
 patre. Quæ nota cū parum ab illa Spu-
 rij diſſerret, hoc errore deinde factum eſ-
 ſe, vt Spurij ſine patre dicerentur. Et hæc
 Plutarchi ſententiā, tametiſ noſtris, Mode-
 ſtino & Iuſtiniano ſit contraria, eō mihi
 probabilior videtur, quōd plures apud
 veteres eo Spurij nomine appellatos legi-
 mus, quos tamen conſtat legitimis fuiſſe
 natalibus ortos. Liuius lib. 2. Duos tamē
 cum eo pudor tenuit, Spuriū Laertiū,
 ac Titum Heminiū ambos claros gene-
 re factiſq;. Idem narrat à Caſſio quodam
 Spuriū Caſſium filium iure patriæ po-
 teſtatis necatū, eō quōd dum Trib. pleb.
 eſſet, legem Agrariam tuliſſet, de quo &
 meminit Valer. ^a & tamen ſcimus patriā ^a lib. 5. ca. 2.
 hanc poteſtatem ad ſolos iuſtos & legiti-
 mos parentes pertinuiſſe. ^b Poſſemus & ^b Inſt. de pa-
 ſexcentos alios eodem nomine recenſere, tr. poſt.
 qui & honeſtiſſimi viri fuēre, & maximis
 dignitatibus decorati, vt Spuriū Papi-
 rium, Spuriū Furium, Spuriū Car-
 nilium, & alios plures, qui ab hitoricis
 ſumma eorum cum laude memorantur.
 Quæ res nobis apertè declarat, longè ali-
 4 ter id verbū à veteribus fuiſſe uſurpatū,
 H quā

quàm Iurifconsulti nostri tradiderint, cum apud Ciceronē, Linium, & alios eius ætatis viros, vbi de Spurio fit mentio, id loco prænominis accipi soleat. Sumpserunt autem ij nostri fortasse hanc etymologiam à Græcis & Oratoribus quibusdam recentioribus, quos irridet in prædicto loco Plutarchus. Addens illud quodque absurdum esse, quod dicebant aliqui, Sabinos muliebria pudenda Sporion appellasse, vnde eos qui legitime nati non essent, Spurios, veluti contumeliæ causa vocatos. Ego illud etiam non indecens huius nominis etymum esse existimarim, à
 5 Græco σπέρειν, quòd felici hi ad prolem suscipiendam editi sint auspicio, atq; ad liberos procreandos quàm maximè idonei habeantur. Hodie tamen inualuit hæc noua significatio, vt spurium dicamus, quicquid non sincerum & legitimum est: sic spurij versus apud Grammaticos, spuria cogitatio apud Philosophos, & sim. Sunt quoque vulgo concepti ijdem cum
 a l.vulgo, de spurijs, a cuius nominis ratio sat pater, stat.hom. nempe quòd ex colluione quadam, & seminis cõmunionem sint progenerati. Nam
 b Gl. s. pen. vt ait Accursius: b
 Inst. de nupt.

*Cui pater est populus, pater est sibi nullus.
 & omnis*

Cui pater est populus, non habet ille patrē

De

De nothis multa suprâ tradidimus, eo no-
mine Græci, quicquid non verum est, vo-
cant, vt *ὄθως Ἀττινισμὸς*, & quod nō pro-
prium est, sed aliunde sumptum, vt cūm
Catullus dixit, *a* Lunam notho lumine, ^a Catullus
vel quod ex diuersæ speciei animalibus ^{in epigram.}
editum, aut etiam quod externum atque
cum patrio mixtum est, sicut Nothi pul-
li. Columel. lib. 8. Omnium autem horū
genera nothi sunt optimi pulli, quos cō-
ceptos ex peregrinis maribus nostrates e-
diderunt. Latino id caret vocabulo, vt in
quadam oratione testatur Cato, & re-
fert Quintilian. *b* idcircoque peregrini ^{b lib. 3. c. 8.}
no frequenter vtimur. Multi fuerunt,
qui Spurium idem cum Notho esse existi-
marent. Hincque Sext. Pompeius ait,
Nothum Græci natum ex vxore non le-
gitima vocant, qui apud nos spurio pa-
tre natus dicitur, animaduertimûsque o-
ptimos quosque interpretes, cūm de No-
tho à Græcis fit mentio, Spurium semper
vertisse. Sed ego suprâ ex Pollucis autho-
ritate docui, magis generale hoc nomen
esse, cūm & eum comprehendat, quem
naturalem dicimus, id est, ex concu-
bina natum, inter quem & Spurium
multum latetque interest. Dicendum est
igitur id verbum commune esse tam na-
7 turalibus quàm spurijs & quibuscunque

illegitimè natis. Indeque dictum videtur, quod qui sit huiusmodi, eo careat, quod diuinum putatur, legitimis scilicet natalibus, ἀνω, priuatiua particula. & θεῖον. est enim θεῖον τι τὸ γνήσιον ἐν τοῖς κατὰ αὐτοῦ τοῖς τόκοις. Nothusque est ἐστειγμένος τοῦ θεῖου, vt ait Suid. cuius contrarium γνήσιος appellatur. Νόθεα γέματα Græci dicunt eam partem bonorum, quæ ex hæreditate paterna Nothis lege Atheniensium contribuebatur vsque ad drachmas mille, vt tradit Aristophan. & meminit Demosthenes contra Aristocrat. Bastardos populari lingua hodie hos omnes vocamus, quod verbum omninò barbarum videtur, nisi inde sumptū existimes, quod Βαστάρις apud Græcos præter Bacchæ significationem, etiam pro meretrice & muliere prostituta capitur, vt in Epigrâ. sæpius legitur, quasi illegitimi filij vt plurimum ex meretricio complexu oriâtur. De cæteris illegitimè natis, satis in præcedenti capite egimus, ex quo & vnde singuli appellati sint, faciliè vniciq; est colligere.

EX COHABITATIONE

viri & mulieris an præsumatur matrimonium.

Ius

- 1 Ius civile quando matrimonium presumat.
- 2 Deprehensi duo rem simul habere, si dicant se coniuges, an eis credendum.
- 3 Concubitus cum meretrice aut vilibus foeminis non punitur.
- 4 In materia permissa, partium assertioni statur.
- 5 Iure Canon. non presumitur matrimonium, nisi omnia solennia praecesserint.
- 6 Quibusdam tamen casibus secus est.
- 7 Post sponsalia, si uxor apud maritum morari incipiat, praesumitur & copulatio secuta.
- 8 In dyudicando matrimonio quid differat ius civile & Pontif.
- 9 Ex quibus coniecturis Iure Canon. matrimonium probetur.
- 10 Cur difficilius praesumatur matrim. Iure Canon. quam civili, & cui hodie standum sit.
- 11 Ex praesumpta fornicatione, nascuntur filij legitimi.
- 12 Eadem coniunctio diuersis respectibus, potest ut fornicatio, & ut matrimo. iudicari.